

Hvad gik galt?

Prædiken i Martinskirken og Gratiakirken 20.6.2010, 3. søndag e. trinitatis v. LGJ
Salmenumre: 25 – Jubler hver en sjæl på jord - 464 – 385

Evangelium: Lukas 15,11-32

Jesus sagde også: "En mand havde to sønner.

Den yngste sagde til faderen: Far, giv mig den del af formuen, som tilkommer mig. Så delte han sin ejendom imellem dem. Nogle dage senere samlede den yngste alt sit sammen og rejste til et land langt borte. Der ødslede han sin formue bort i et udsvævende liv; og da han havde sat det hele til, kom der en streng hungersnød i landet, og han begyndte at lide nød. Han gik så hen og holdt til hos en af landets borgere, som sendte ham ud på sine marker for at passe svin, og han ønskede kun at spise sig mæt i de bønner, som svinene åd, men ingen gav ham noget. Da gik han i sig selv og tænkte: Hvor mange daglejere hos min far har ikke mad i overflod, og her er jeg ved at sulte ihjel. Jeg vil bryde op og gå til min far og sige til ham: Far, jeg har syndet mod himlen og mod dig. Jeg fortjener ikke længere at kaldes din søn; lad mig gå som en af dine daglejere. Så brød han op og kom til sin far.

Mens han endnu var langt borte, så **hans far** ham, og han fik medynk med ham og løb hen og faldt ham om halsen og kyssede ham. Sønnen sagde til ham: Far, jeg har syndet mod himlen og mod dig. Jeg fortjener ikke længere at kaldes din søn. Men faderen sagde til sine tjenere: Skynd jer at komme med den fineste festdragt og giv ham den på, sæt en ring på hans hånd og giv ham sko på fødderne, og kom med fedekalven, slagt den, og lad os spise og feste. For min søn her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet. Så gav de sig til at feste.

Men **den ældste** søn var ude på marken. Da han var på vej hjem og nærmede sig huset, hørte han musik og dans, og han kaldte på en af karlene og spurgte, hvad der var på færde. Han svarede: Din bror er kommet, og din far har slagtet fedekalven, fordi han har fået ham tilbage i god behold. Da blev han vred og ville ikke gå ind. Hans far gik så ud og bad ham komme ind. Men han svarede sin far: Nu har jeg tjent dig i så mange år og aldrig overtrådt et eneste af dine bud; men mig har du ikke givet så meget som et kid, så jeg kunne feste med mine venner. Men din søn dér, som har ødslet din ejendom bort sammen med skøger - da han kom, slagtede du fedekalven til ham. Faderen svarede: **Mit barn, du er altid hos mig, og alt mit er dit. Men nu burde vi feste og være glade, for din bror her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet.**"

Hvad gik galt, siden den yngste søn ville rejse? For noget gik galt. Det var jo ikke kun en rejse, men et hårdt og endegyldigt farvel. Han bad ikke kun om arveforskud, men om at få sin del af arven udbetalt, så han kunne forlade hjemmet og aldrig vende tilbage. - Det sker vist yderst sjældent. Og hvis man forsøger, hvem ville da udbetale arven under sådanne omstændigheder? Men sådan gør man mod Himlen. Sådan gør man mod ham, som gav os livet. Det er derfor, Jesus fortæller denne lignelse. Det ligner tyveri ved højlys dag, ja, det minder også lidt om fader mord. "Jeg ønsker at leve, som om du var død. Giv mig arven. Vi ses aldrig mere." "Jeg vil leve som om Gud ikke er til. Hvor jeg har mit liv fra, er uvedkommende. Jeg vil bare leve og have så meget ud af det som muligt. Og jeg vil eksperimentere med livet. Gud ser ikke! Gud ved intet! Gud findes måske – men hvad kan jeg bruge det til? Der er kun mig – ingen anden. Lad mig leve sammen med dem, jeg kan nyde livet med."

Hvad gik galt i lignelsen? Og hvorfor går det sådan i virkeligheden? Var det faderens skyld? Vi ved, at han gav efter og delte sin ejendom imellem sønnerne. Vi hører ikke om nogen diskussion mellem ham og sønnen. Heller ingen bebrejdelser. Måske fordi det var så meningsløst og udsigtsløst at sige noget? Måske fordi Gud er sådan? Er det så Guds skyld? Nej, det var inden i sønnen, at det gik galt. Inde i hjertet. Inde i sindet. Dér gør han sig selv faderløs og håbløs. Det var lige det, han ønskede: at være sig selv og være sig selv nok. Det er inde i os mennesker, at det er gået galt!

Og sønnen fik det, som han ville have det. Han fik nogle år med fantastiske oplevelser, sådan som mennesker kan have herligt det uden Gud, uden at bede Fadervor, uden at takke for dagen, og uden at modtage nåde hos Gud. ”Det går jo fint. Ja, meget bedre end da jeg boede hjemme. Se, hvordan jeg nyder mig selv!” - Den yngste ødslede sin formue bort i et udsvævende liv ... og han blev fattig. Sådan bliver vi alle før eller siden fattige her i livet, fattige, så vi ikke længere kan spise, fattige, fordi vores krop og hud forgår. Den dag kommer! Og vi mærker det nu og da på forskud.

Hvad gør vi mennesker, når vi har sat alt til? Den yngste søn forsøgte at klare sig i fattigdom. Han blev svinehyrde og åd det samme, som svinene åd. Det er en beskrivelse af vores stolthed. Vi vender ikke uden videre tilbage til Gud, til hans menighed og kirke, til det hjem, som man brød med. Så hellere klare sig så godt, man nu kan. Jesus fortalte det første gang til farisæere, for at forsvare toldere. Og i første halvdel af lignelsen satte han tolderne i et dårligt lys. De ramte jo plet. Mon ikke det frydede de fromme at høre den del af lignelsen. Fattigdom og fornedrelse fører os ikke bare tilbage til Gud. Troen på Gud blomstrer ikke af sig selv, når vi oplever nederlag, sygdom og bliver ensomme. Men sønnen måtte til sidst give op. Han sagde: *Jeg vil bryde op og gå til min far og sige til ham: Far, jeg har syndet mod himlen og mod dig. Jeg fortjener ikke længere at kaldes din søn; lad mig gå som en af dine daglejere. Så brød han op og kom til sin far.* Sønnen kan ikke forestille sig at blive regnet for søn længere. Det har han jo mistet retten til. Og det har også. Frelse og opstandelse fra de døde, tilgivelse og fred med håb og salighed - hvem kan forestille sig, at det kan være ens virkelighed og fremtid? - Men Jesu samvær med toldere og syndere pegede i retning af fuld genoprettelse med frelse og håb. Og det slår igennem i lignelsen, når vi ser, hvad faderen gjorde:

Mens han endnu var langt borte, så hans far ham, og han fik medynk med ham og løb hen og faldt ham om halsen og kyssede ham. Faderen ser, ynkes, løber, falder om halsen, kysser. Det gør han for denne stodder, som vender tilbage. - Har males billedet af vores Far, som er i himmelen, ham, hvis navn er helligt. Her ser vi, hvordan hans rige kommer til os, og hvordan hans vilje sker på jorden: Ved, at han kommer løbende. Han blev menneske Blev ydmyget på korset. Bar straffen for vore synder. Led døden i stedet for os. Derpå opstod han graven. Og han kom tilbage med tilgivelse og håb til sine disciple. Og han sagde, at de skulle dele det med alle andre mennesker.

Derfor kan alt blive godt, selv om livet er blevet misbrugt og gået helt i stykker. Gud er god. God mod de uretfærdige. God mod os i Jesus Kristus. Det er hele frelsens historie. Sønnen sagde til sin far: *”Jeg har syndet mod himlen og mod dig.” Men faderen sagde til sine tjenere: Skynd jer at komme med den fineste festdragt og giv ham den på, sæt en ring på hans hånd og giv ham sko på fødderne, og kom med fedekalven, slagt den, og lad os spise og feste. For min søn her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet. Så gav de sig til at feste.* Her bliver sønnen levende. Alt bliver godt igen. Mere end godt!

Men hvordan kan sønnen tro det? Det kan han, fordi hans far giver ham bevis på bevis: Han falder ham om halsen. Han beskytter ham mod anklager i byen ved at møde sønnen udenfor byen, så de kan følges ad sammen, indtil de er helt hjemme. Håner nogen den hjemvendte søn, så håner de også hans far. For de hører sammen. Sådan gør Gud i Jesus Kristus mod os. Det beskriver apostelen Paulus i Romerbrevet: *Er Gud for os, hvem kan da være imod os? Han, som ikke sparede sin egen søn, men gav ham hen for os alle, vil han ikke med ham skænke os alt? v33 Hvem vil anklage Guds udvalgte? Gud gør retfærdig. Hvem vil fordømme? Kristus Jesus er død, ja endnu mere, han er opstået og sidder ved Guds højre hånd og går i forbøn for os. Hvem kan skille os fra Kristi kærlighed? Rom 8,31-35.*

Og det kan vi tro, fordi vi har utallige beviser:

- Jesus, Guds Søn, blev menneske. Han omfavnede toldere og skøger. Han spiste med dem. Han døde på korset for os alle. Han opstod fra graven.

- Og flere beviser: Du er blevet døbt. Gud har sluttet pagt med dig. Og han siger, at selv om vi er utro, så er han stadig trofast. Derfor kan vi vende tilbage til dåbens pagt, uanset hvor længe vi har været borte, og hvor langt vi har været ude.
- Festklæder, sko, ring på fingeren: Tænk på de utallige gaver, du får hver dag.
- Festmåltid: Tænk på nadveren, hvor vi modtager Jesus legemligt!
- Og fællesskabet i den kristne menighed, hvor vi bliver modtaget. Her bærer andre kristne over med dig, fordi Gud har tilgivet både dem og dig. Et stort bevis. ”Ligesom jeg har elsket jer, skal I elske hinanden!”

Og det er her, at den ældste søn kommer ind i billedet, eller rettere sagt ikke kommer ind i billedet. Men den ældste søn var ude på marken. Da han var på vej hjem og nærmede sig huset, hørte han musik og dans, og han kaldte på en af karlene og spurgte, hvad der var på færde. Han svarede: Din bror er kommet, og din far har slaget fedekalven, fordi han har fået ham tilbage i god behold. - Nu skulle den ældste søn bakke op, tage imod, omfavne, kysse sin bror og dele alt med ham i glæde over, at broderen var kommet hjem. Han skulle vise sin bror kærlighed, ligesom faderen havde vist kærlighed. Men i stedet blev han vred og ville ikke gå ind. Der er vel grænser for, hvad man kan tillade sig her i familien! Det her er for meget. Hermed ramte Jesus præcis, hvad farisæerne mente om toldere og syndere. Vi mærker det i samtalen mellem den ældste søn og hans far: *Hans far gik så ud og bad ham komme ind. Men han svarede sin far: Nu har jeg tjent dig i så mange år og aldrig overtrådt et eneste af dine bud; men mig har du ikke givet så meget som et kid, så jeg kunne feste med mine venner. Men din søn dér, som har ødslet din ejendom bort sammen med skøger - da han kom, slagtede du fedekalven til ham.*

Her er den ældste søn ved at melder sig ud af menigheden og kirken, af familien og fællesskabet. Han henviser til sin egen lydighed og trofasthed. Han bebrejder faderen, at han aldrig har givet ham noget ekstra. Og han omtaler sin bror med foragt, når han kalder ham: *”Din søn dér”*. - Hvilken mening giver det at være med i en menighed, hvor tilgivelsen er absolut gratis, og hvor man kan blive taget sådan imod? Hvilken mening giver det at gøre noget godt, hvis andre kan blive tilgivet uden at have gjort noget godt overhovedet? - Det lyder overbevisende. Den form for ”kristendom” kan man ikke vinde over i en diskussion. En ufortjent og ubegrundet kærlighed og tilgivelse kan man ikke begrunde og gøre rimelig i diskussion med et en såkaldt from kristen, der er selvsikker og stoler på sin egen hjerne og sin egen fromhed. Det lader sig ikke gøre.

Men Jesus fortæller os, hvad man kan sige. Næmlig det, som faderen siger og gør: Faderen svarede: *”Mit barn, du er altid hos mig, og alt mit er dit. Men nu burde vi feste og være glade, for din bror her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet.”* - Se, hvad du har! Det er en gave af de helt store at få lov at leve som kristen helt fra barn dom men af, gennem ungdommen og som voksen. Det er en gave at holde sig til Guds bud og Guds godhed og nåde. - Men du hungrer efter større oplevelser og synes aldrig, du har fået noget særligt. Derfor vil du forlade fællesskabet, troen, kirken og menigheden. Du vil ikke længere være med i en kirke, hvor din far bestemmer, og hvor du er sammen med toldere og skøger, hvis største glæde er Guds tilgivelse. Du har fået nok, fordi der festes for en bror, som uventet vender hjem og ufortjent bliver kristen. Du ønsker, at der holdes fest, hvor du er i centrum. Vil du da have din brors oplevelse? Måske forlod han ham i vrede?

Faderens sidste ord er: *Han var død, men er blevet levende!* Faderen udstiller sin kærlighed til begge sine sønner, og han nævner det store, som er sket med broderen: Han var død, men er blevet levende. - At være kristen er at være blevet levende. Vi var døde i overtrædelser og synder, døde i vore egne lyster og begær. Vi var døde i vor trang til at realisere sig selv. Men nu – ved tilgivelsen i Jesus Kristus – er vi blevet levende. For Gud kom os i forkøbet, omfavnede os og gav os alle rettigheder tilbage. Ufortjent. Derfor bør vi være glade og feste! Amen.